A VESZPRÉM VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVATAL

VÉDEKEZÉSI FELHÍVÁSA

AZ AMERIKAI SZŐLŐKABÓCA ELLEN

SOMLÓ, NAGYGYIMÓT, NEMESSZALÓK

KÖRÜLHATÁROLT TERÜLETEIRE

2026/I.

A VÉDEKEZÉS ELVÉGZÉSE MINDEN SZŐLŐTERMELŐ SZÁMÁRA KÖTELEZŐ!

1. INDOKLÁS

Az amerikai szőlőkabóca első lárváinak kelése 2026. év májusának harmadik, míg a tömeges kelés május utolsó hetében volt tapasztalható. A kártevő terjeszti a szőlő aranyszínű sárgaság betegséget okozó (FD) fitoplazmát, mely betegség gyógyíthatatlan. A védekezés célja a járvány megfékezése.

Bővebb információ az FD-ről és az amerikai szőlőkabócáról az alábbi linken érhető el: https://portal.nebih.gov.hu/fd-betegseg

2. JOGSZABÁLYI ALAP ÉS SZANKCIÓK

Az (EU) 2016/2031 rendelet, a 2008. évi XLVI. törvény és a 7/2001. (I. 17.) FVM rendelet jogszabályi előírásaival összhangban az amerikai szőlőkabóca elleni védekezés kötelező. A kezeléseket a közzétett védekezési felhívásokban meghatározott időzítés figyelembevételével szükséges elvégezni. A mulasztás növényvédelmi bírságot, a támogatások megvonását vagy az ültetvény kivágását vonhatja maga után.

3. HATÁRIDŐK ÉS ÜTEMEZÉS

	Védekezési időszak	**Stádium**
1. kötelező védekezés	2026.06.10.- 2026.06.16.	L1-L3 lárva
2. kötelező védekezés	2026.07.01-2026.07.07	L1-L5 lárva
3. kötelező védekezés	A 2. védekezési felhívás szerint	Imágó

4. ENGEDÉLYEZETT SZEREK

Részletes lista az *1. sz. mellékletben* vagy az alábbi linken:
https://portal.nebih.gov.hu/documents/10182/1504431079/Engedelyezett+rovarolo+szerek.pdf

5. HASZNOS TUDNIVALÓK A HATÉKONYSÁGÉRT

- Törzstisztítás: A permetezés előtt feltétlenül végezze el a törzstisztítást, mert a lárvák a tőhajtásokon bújnak meg.
- Permetlé fedettsége: Ügyeljen a teljes lombfelület és a levelek fonákának megfelelő permetborítására.
- Szerfelhasználás: Javasolt legalább egy alkalommal felszívódó készítményt alkalmazni a tartós hatás érdekében.

- Bővebb információ és technológiai segédlet:

KONVENCIONÁLIS	ÖKOLÓGIAI MŰVELÉS
A Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara honlapján az „Amerikai szőlőkabóca - Integrált növényvédelmi technológia összefoglalása" link alatt	Az Ökológiai Mezőgazdasági Kutatóintézet honlapján „Az aranyszínű sárgaság és az amerikai szőlőkabóca elleni védekezés ajánlott technológiája ökológiai művelésben - Ökológiai Mezőgazdasági Kutatóintézet" link alatt

6. NÖVÉNYVÉDELMI FELÜGYELŐK ELÉRHETŐSÉGE

Bővebb információért forduljon bizalommal:

Mohos Róbert növényvédelmi felügyelő; telefon: +36-20/569-65-44

Lakics Dávid növényvédelmi felügyelő; telefon: +36-70/458-96-73

Veszprém, 2026.06.02

A főispán helyett eljáró Dr. Vajda Viktória főigazgató nevében és megbízásából:

Veszprém Vármegyei Kormányhivatal 14.

Odor Tamás

osztályvezető

VESZPRÉM VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVATAL

A Veszprém Vármegyei Kormányhivatal, mint növény- és talajvédelmi hatáskörben eljáró szerv (továbbiakban: élelmiszerlánc-felügyeleti szerv) **a szőlő aranyszínű sárgaság betegséget okozó fitoplazma (Grapevine flavescencedorée phytoplasma) zárlati károsítót terjesztő amerikai szőlőkabóca ellen** az alábbi 2026. évre vonatkozó első védekezési felhívást teszi közzé a **Somló, valamint Nemesszalók és Nagygyimót települések környezetében – a mellékelt térképek szerint – kijelölt körülhatárolt területek vonatkozásában:**

VÉDEKEZÉSI FELHÍVÁS 2026/I.

Az amerikai szőlőkabóca (*Scaphoideus titanus*) idegenhonos kártevő, amely elsősorban közvetett kártétele miatt jelent fenyegetést a hazai szőlőtermesztésre, mivel a **szőlő aranyszínű sárgaságát okozó *Grapevine flavescencedorée phytoplasma*-t**, röviden az FD fitoplazmát (más néven *Candidatus Phytoplasma vitis*) **terjeszti. Napjaink legsúlyosabb szőlőbetegségét okozva, a fitoplazma járványszerű terjedése jelentős gazdasági károkat idéz elő a szőlőültetvényekben.** Jelenlegi ismereteink szerint a fitoplazma által okozott **betegség nem gyógyítható, a védekezés egyetlen hatásos módja a megelőzés.**

Az amerikai szőlőkabócát hazánkban először Somogy vármegye déli részén, Csurgón találták meg 2006-ban. Az egynemzedékes kabócafaj az azóta eltelt 20 év alatt széles körben elterjedt az ország borvidékein. A szőlő aranyszínű sárgaság betegséget Magyarországon első alkalommal 2013-ban észlelték Zala és Veszprém vármegyékben. A fitoplazma fertőzés mostanra 18 vármegyében és 21 borvidéken igazoltan jelen van. 2023. évtől tapasztalható, hogy a betegség egyes szőlőültetvényekben már járványos mértéket öltött, melynek eredményeként teljes ültetvények kerültek kivágásra.

Mivel a szőlő aranyszínű sárgaság betegséget okozó kórokozó zárlati károsítónak minősül, az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv a laboratóriumi vizsgálattal igazoltan fertőzött növények körüli 1 km-es sugarú területeket fertőzött területnek jelöli ki, a fertőzött terület határától számított 3 km sugarú részt pedig puffer zónának (továbbiakban együtt: körülhatárolt terület) határolja le.

Veszprém vármegyében a betegség 2013. évet követő azonosítását követően a Badacsonyi borvidéken, majd a Balaton-felvidéki borvidéken egyre több helyen jelent meg, mára e két borvidék egybefüggő körülhatárolt területnek minősül. **Az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv 2025. évben növény-egészségügyi felderítést végzett a Somlón, valamint Nemesszalók és Nagygyimót települések határában lévő szőlőültetvényekben. A felderítés során a szőlő sárgaság betegség tüneteit mutató növényekről vett mintákból kimutatásra került az FD fitoplazma, ezért az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv határozataiban (továbbiakban: kijelölő határozat) a melléklet térkép (1. számú melléklet) szerint fertőzött területeket és puffer zónákat jelölt ki.**

Ezt követően a termelői bejelentések, a hegybírói és az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv által elvégzett növény-egészségügyi szemlék eredményeként több mint 13.000 szőlőtőke

megsemmisítését írta elő, illetve 9 szőlőültetvény teljes kivágását rendelte el az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv a Somlón. A betegség elterjedéséről elmondható, hogy a hegy minden részében már megjelent, de a fertőzés mértékében vannak eltérések.

Ezért a betegség megelőzéshez, a fertőzés visszaszorításához a kórokozót terjesztő **amerikai szőlőkabóca** elleni hatékony védekezés szükséges, ezért az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv a kijelölő határozatában előírta, hogy a körülhatárolt területen minden szőlőt termő területen a vegetáció során **kötelező az amerikai szőlőkabóca ellen évente 3 alkalommal történő növényvédő szeres védekezés,** melyet a védekezés optimális idejére vonatkozó hirdetményi úton közzétett védekezési felhívások figyelembevételével kell végrehajtani. A védekezési időszakok meghatározása azért szükséges, mert a lárvák kelésének kezdete és elhúzódása évenként az időjárási viszonyoktól függően változik.

Az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv a somlói szőlőültetvényekben az amerikai szőlőkabóca lárvakelését 2026. évben május 19. napján észlelte először. Az ezt követő felmérések során az első fokozatú lárvák tömeges megjelenése május utolsó hetében volt tapasztalható. Megjegyzendő, hogy a 100 levélen leszámolt egyedszám, más Veszprém vármegyei borvidékeken található konvencionális szőlőültetvényekhez képest magasabb. Ez a 2025. évi sárgalapos fogási eredmények alapján várható is volt.

Az elvégzett felmérésekre tekintettel a lárvák elleni első kezelést június 10. napjától június 16. napjáig, a második kezelést, ez első kezelés után 2-3 hét múlva, legkorábban július 1. napján, de legkésőbb július 7. napjáig kell elvégezni a Somló, valamint Nemesszalók és Nagygyimót települések környezetében kijelölt körülhatárolt területeken.

Az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv továbbá javasolja az **ökológiai gazdálkodás**t folytató szőlőtermelőknek, hogy ha a védekezésük során narancsolaj hatóanyagú készítményt terveznek használni az amerikai szőlőkabóca lárvája ellen, akkor már az előző bekezdésben meghatározott első védekezési időszak előtt 7-10 nappal is szükséges lehet egy védekezés – akár más hatóanyag tartalmú növényvédő szerrel -, tekintettel arra, hogy megfelelő hatékonyság narancsolajjal a fiatal (L1-L2) lárvák ellen érhető el.

Fontos az is, hogy az amerikai szőlőkabóca elleni védekezést a termelők ne az egyéb károsítók elleni védekezéshez igazítsák, hanem a meghatározott védekezési időszakokban végezzék el.

A védekezésre a felhívás 2. sz. mellékletének táblázatában szereplő rovarölő szerek alkalmazhatók.

Megjegyzendő, hogy az amerikai szőlőkabóca fiatal lárvái a szőlőnövények törzsein található hajtásokon nagy egyedszámban megtalálhatók, ezért a hatékony védekezés feltétele, hogy a kötelező kezelések előtt a szőlőnövényeken a törzstisztítás elvégzésre kerüljön, vagy amennyiben nem történik meg, a kezelések a tőhajtásokat is érjék. Továbbá a védekezés hatékonyságát növeli, ha a lárvák elleni védekezés során legalább egyszer felszívódó növényvédő szer kerül felhasználásra. A hatásos védekezéshez hozzájárulhat a megfelelő permetlé borítottság. A felszívódó szereknél a lombfal alsó

leveleire mindenképpen kerüljön permetlé, mivel a felszívódott hatóanyag szállítása a hajtásvégek felé történik. Ez azért fontos, mert a lárvák a fás növényi részek környezetében lévő leveleken gyakrabban fordulnak elő. A kontakt növényvédő szerek esetében a teljes lombfalon a levelek mind két oldalának a fedettsége szükséges, mivel a lárvák általában a levél fonáki részen tartózkodnak. A növényvédő szerek kijuttatása során – adott esetben – figyelmet kell fordítani a gyártó ajánlása szerint a permetlé pH-jának beállítására, valamint a növényvédő szerek UV érzékenysége miatt a kijuttatás napszakának a megválasztására.

Lényeges, hogy nem elég a növényvédő szereket kijuttatni, hanem azok hatékonyságáról is célszerű meggyőződni.

Rezisztenciakezelés és technológiai tervezés

Az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv továbbá felhívja a termelők figyelmét arra, hogy az integrált növényvédelem alapelveinek betartása érdekében kiemelt figyelmet kell fordítani a rezisztencia kialakulásának megelőzésére.

Ennek érdekében:

- a készítmények engedélyokiratában meghatározott maximális kezelésszámot be kell tartani,
- a hatóanyagok kiválasztását (rotációját) és alkalmazását tudatosan kell megtervezni,
- valamint a későbbi kezelésekhez olyan készítményeket kell tartalékolni, amelyek az adott fenológiai állapotban még kijuttathatók és élelmezés-egészségügyi várakozási idejük is betartható.

A lárvák ellen védekezés járványtani szempontból is fontos, mert a fitoplazmát terjesztő amerikai szőlőkabóca repülésre képes imágója a fertőzött tőkéről egészséges tőkére át tudja vinni a kórokozót táblán belül és táblák között is.

A kifejlett egyedek elleni harmadik kezelésre újabb védekezési felhívás kerül kiadásra a kabóca csapdák fogási eredményei alapján.

Veszprém, 2026.06.02.

A főispán helyett eljáró Dr. Vajda Viktória
főigazgató nevében és megbízásából

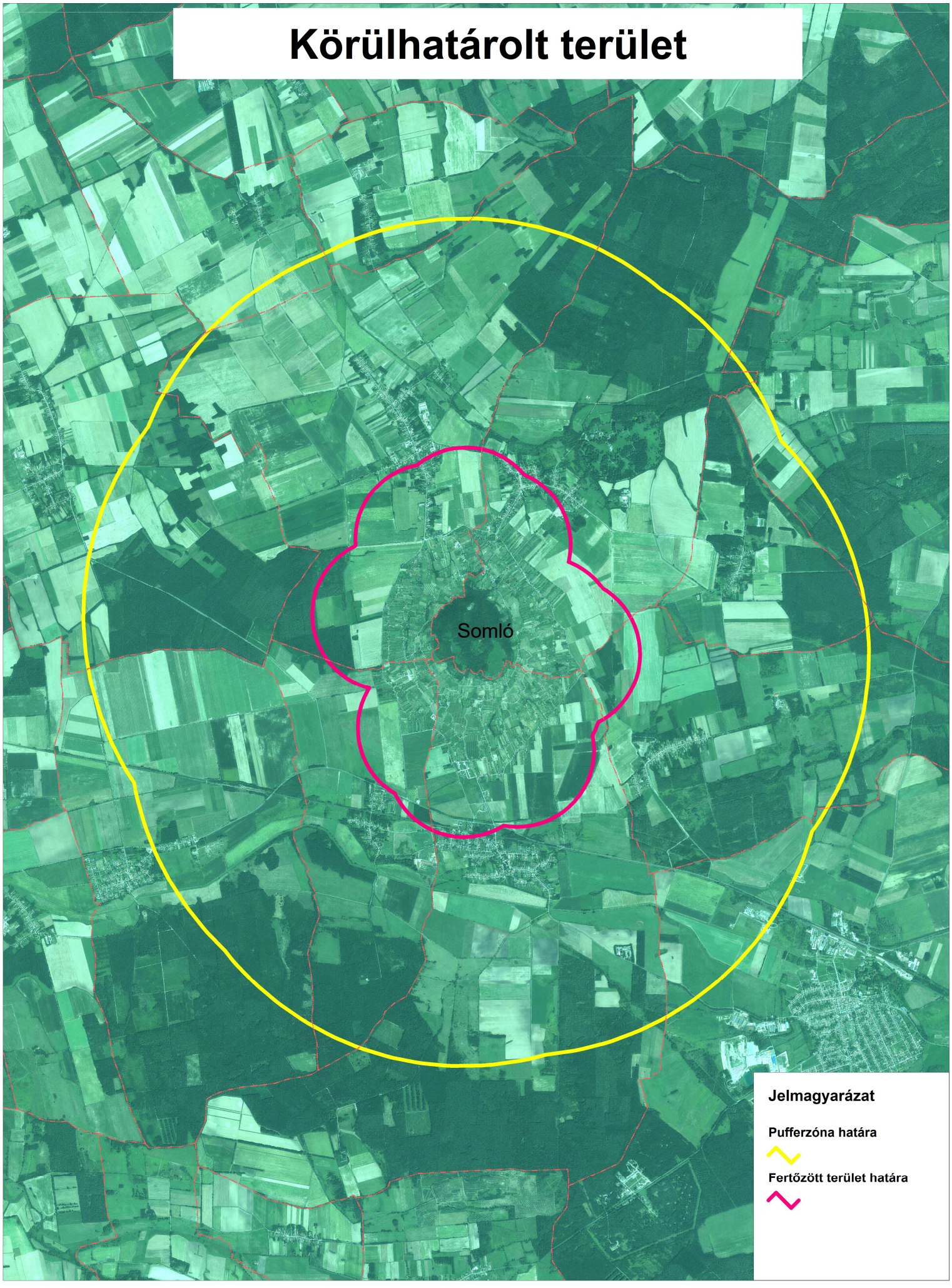
Veszprém Vármegyei Kormányhivatal
14.

Odor Tamás
osztályvezető

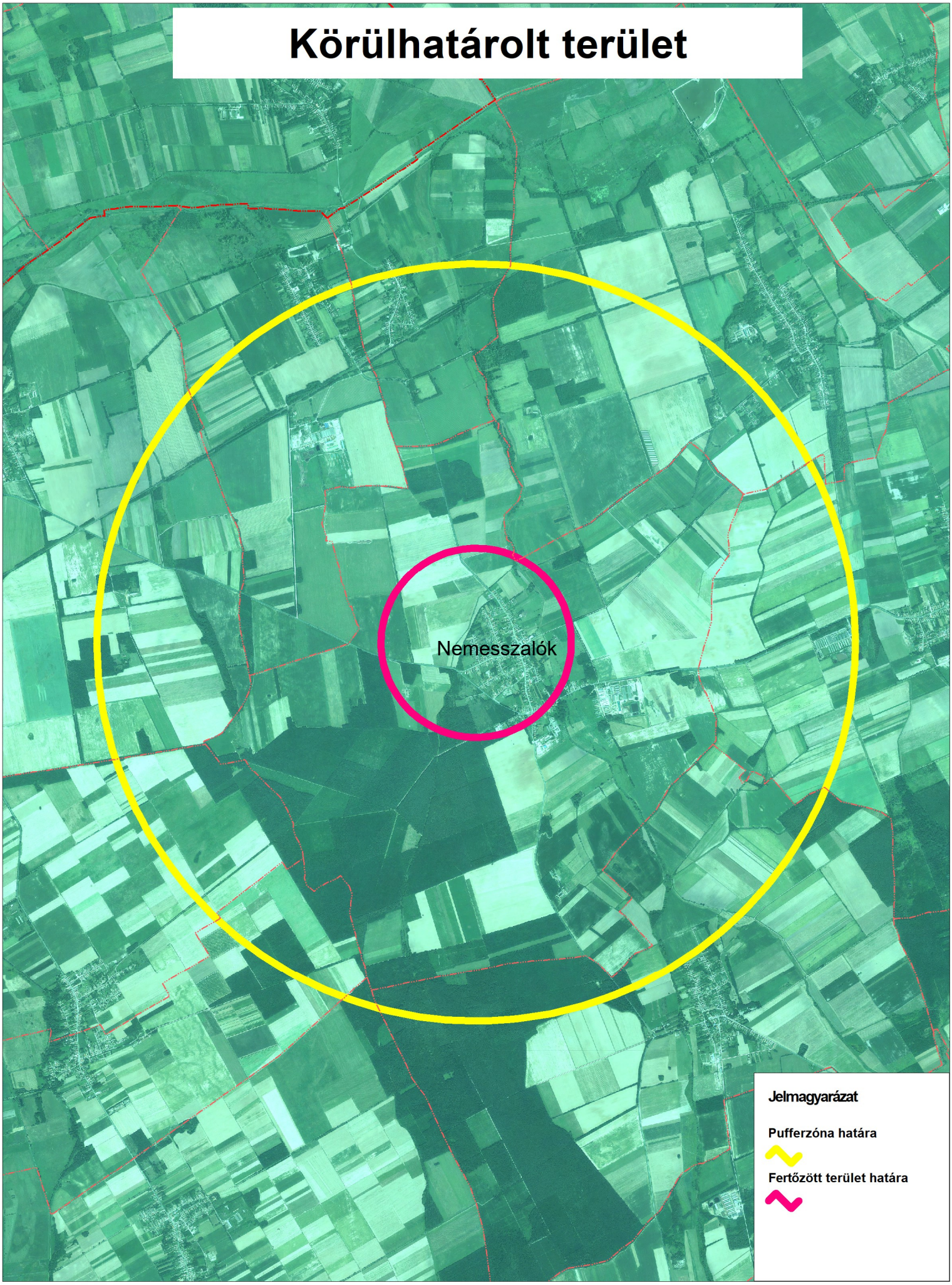
Kapják:

1. Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara Veszprém vármegyei Szervezete (elektronikusan)
2. Somlói Borvidék Hegyközsége (elektronikusan)
3. Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Növényvédelmi Igazgatósága (ni@nebih.gov.hu)
4. Hegyközségek Nemzeti Tanácsa (hnt@hnt.hu)
5. A körülhatárolással érintett települések polgármesteri hivatalai

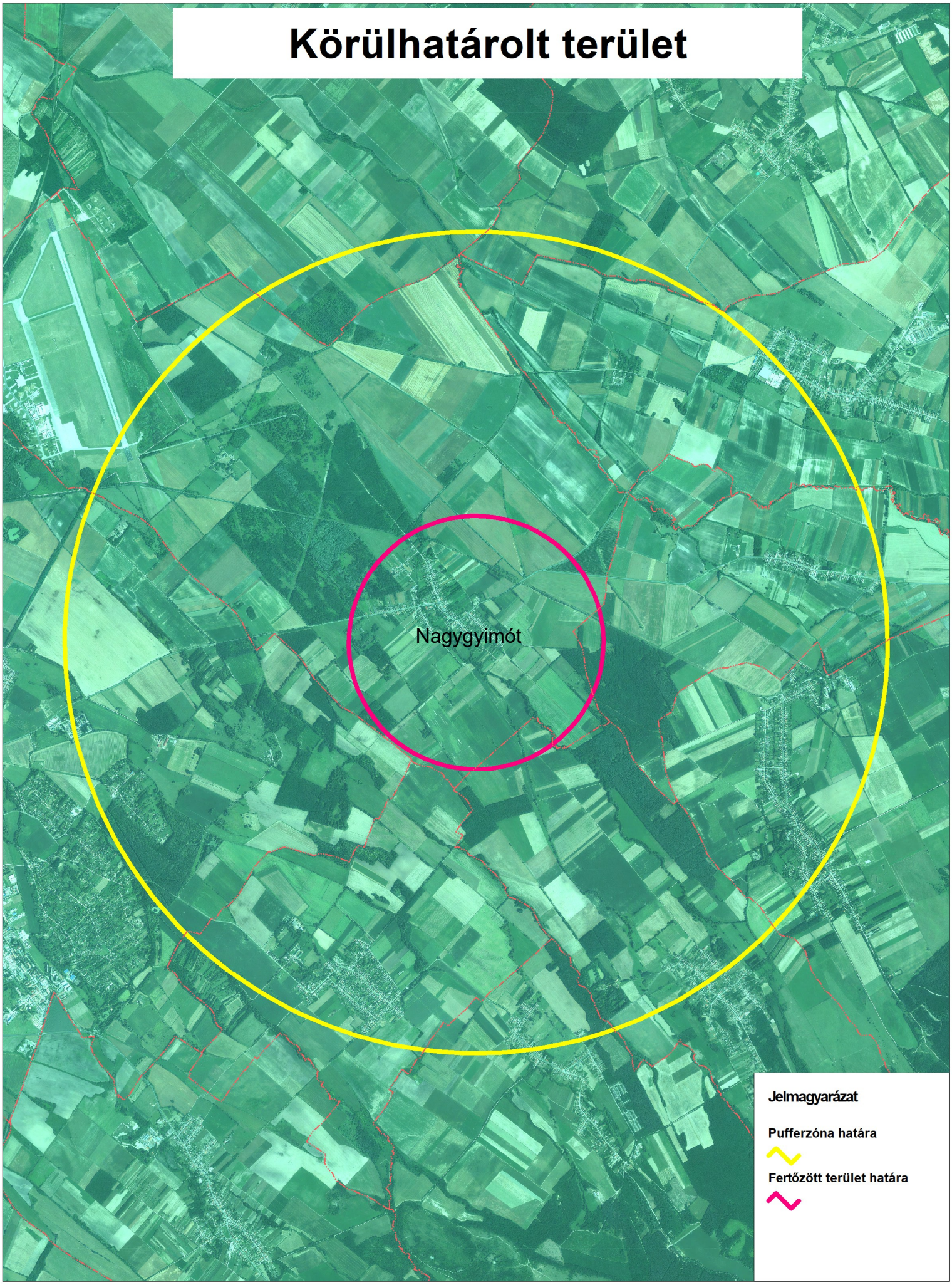
1. számú melléklet

Körülhatárolt terület

Körülhatárolt terület

2. számú. melléklet

Szőlőben kabócafajok ellen engedélyezett rovarölő szerek

Készítmény	Hatóanyag	Forgalmi kategória	Legkisebb kiszerelés	A legkisebb kiszereléssel lekezelhető terület *	A kezelés évenkénti maximális száma	Alkalmasság a lárvák és/vagy az imágók elleni védekezésre	Hatás-mechanizmus	Méh-veszélyesség
Decis	deltametrin	III.	5×3 ml 50 ml	5×200 m^2 3333 m^2	2	lárva, imágó	kontakt	mérsékelten kockázatos
Decis Forte (származtatott: Detector, Nuyard)	deltametrin	I. II.	≥100 ml 50 ml	1,3 ha 6666 m^2	2	lárva, imágó	kontakt	mérsékelten kockázatos**
Decis Mega	deltametrin	II.	≥100 ml	666 m^2	3	lárva, imágó	kontakt	mérsékelten kockázatos**
Exirel (származtatott: Irazu)	ciántraniliprol	I. II.	≥200 ml ≥20 ml	2222 m^2 220 m^2	2	lárva	szisztemikus	kifejezetten veszélyes
Karate Zeon 5 CS (származtatott: Full 5 CS, Kendo 5 CS, NinjaZeon 5 CS); (párhuzamos: Karate Zeon, Karate Zeon 050 CS)	lambda-cihalotrin	II. III.	≥200 ml 2,5; 5; 50 ml	8000 m^2 100 m^2	2	lárva, imágó	kontakt	mérsékelten kockázatos**
Klartan 24 EW (származtatott: Mavrik 24 EW, Monospel 24 EW)	tau-fluvalinát	I. II.	0,2 l 3 ml	6666 m^2 100 m^2	2	lárva, imágó	kontakt	nem jelölésköteles
Lamdex Extra (származtatott: Axiendo 2,5 WG, La-Cy Extra)	lambda-cihalotrin	III.	5; 50; 200 g; 1; 5 kg	100 m^2	2	lárva, imágó	kontakt	mérsékelten veszélyes**
Sanium System (származtatott: Deltam System)	flupiradifuron	II. III.	>500 ml ≤500 ml (4; 5; 6; 8; 10; 12; 50; 75; 100; 125; 250; 300; 500 ml)	0,2 ha 10 m^2	1	lárva, imágó	szisztemikus	nem jelölésköteles
Sivanto Prime (párhuzamos: Sivanto Prime 200 SL)	flupiradifuron	I. II.	200 l 50 ml	500 ha 1000 m^2	1	lárva, imágó	szisztemikus	nem jelölésköteles***
Sivanto Energy (párhuzamos: Sivanto Energy 85 EC)	deltametrin + flupiradifuron	I.	≥250 ml	6250 m^2	2	lárva, imágó	kontakt és szisztemikus	kifejezetten veszélyes
Sumi Alfa 5 EC	eszfenvalerát	I.	≥0,25 l	8333 m^2	2	lárva, imágó	kontakt	mérsékelten kockázatos**
Sumi Alfa 5 EW (származtatott: Sumicidin 5 EW)	eszfenvalerát	I.	≥5 ml	166 m^2	2	lárva, imágó	kontakt	mérsékelten kockázatos**

Szőlőben kabócafajok ellen szükséghelyzeti felhasználásra engedélyezett rovarölő szerek

Készítmény	Hatóanyag	Forgalmi kategória	Legkisebb kiszerelés	A legkisebb kiszereléssel lekezelhető terület **	A kezelések maximális száma egy tenyészidőszakban	Alkalmasság a lárvák és/vagy az imágók elleni védekezésre	Hatás-mechanizmus	Kijuttatási időszak	Méhveszélyesség
Carnadine (származtatott: Roslix, Silentium); (párhuzamos: Carnadine, Carnadine 200, Roslix)	acetamiprid	I. II.	≥150 ml ≥2 ml	8571 m^2 114 m^2	1	lárva	szisztemikus	2026.04.21.- 2026.08.18.	mérsékelten kockázatos**

Csak szőlő alanytelepen felhasználható kabócafajok ellen engedélyezett rovarölő szerek

Készítmény	Hatóanyag	Forgalmi kategória	Legkisebb kiszerelés	A legkisebb kiszereléssel lekezelhető terület **	A kezelés évenkénti maximális száma	Alkalmasság a lárvák és/vagy az imágók elleni védekezésre	Hatás-mechanizmus	Méhveszélyesség
Mospilan 20 SG * (származtatott: Gazelle 20 SG *, Mospilan 20 SG Original *, Rafting *, Spilan 20 SG *); (párhuzamos: Mospilan SG *)	acetamiprid	I. II. III.	≥1 kg 100 g 4 g	2,6 ha 2666 m^2 106 m^2	1	lárva	szisztemikus	nem jelölésköteles

Szőlőben ökológiai termesztésben is felhasználhatókabócafajok ellen engedélyezett rovarölő szerek

Készítmény	Hatóanyag	Forgalmi kategória	Legkisebb kiszerelés	A legkisebb kiszereléssel lekezelhető terület **	A kezelés évenkénti maximális száma	Alkalmasság a lárvák és/vagy az imágók elleni védekezésre	Hatás-mechanizmus	Méh-veszélyesség
Laser (származtatott: Nexsuba)	spinozad	II.	≥500 ml	1,25 ha	2	lárva	kontakt	mérsékelten kockázatos**
Laser Duplo	spinozad	II. III.	≥250 ml 2; 4; 5; 10; 20; 40; 100 ml	1,25 ha 100 m^2	2	lárva	kontakt	mérsékelten kockázatos**
Limocide	narancsolaj	II.	1 l	1 ha	6	lárva, imágó	kontakt	kifejezetten kockázatos

Szőlőben ökológiai termesztésben is felhasználható kabócafajok ellen szükséghelyzeti felhasználásra engedélyezett rovarölő szerek

Készítmény	Hatóanyag	Forgalmi kategória	Legkisebb kiszerelés	A legkisebb kiszereléssel lekezelhető terület *	A kezelés évenkénti maximális száma	Alkalmasság a lárvák és/vagy az imágók elleni védekezésre	Hatásmechanizmus	Kijuttatási időszak	Méh-veszélyesség
NeemAzal-T/S	azadirachtin A	II. III.	≥2,5 l 25; 50; 100 ml; 1 l	8333 m^2 83 m^2	2	lárva, imágó	nem ismert (IRAC MoA: UN)	2026.05.11.-2026.09.07.	nem jelölésköteles
Aza	azadirachtin A	II.	≥150 ml	500 m^2	2	lárva, imágó	nem ismert (IRAC MoA: UN)	2026.05.11.-2026.09.07.	nem jelölésköteles
Pyregard	piretrin	I.	1 l	1,3 ha	2	lárva, imágó	kontakt	2026.03.16.-2026.07.13.	kifejezetten kockázatos

* dózistartomány esetén a magasabb dózissal számolva

** virágzó kultúrákban vagy mézharmat és virágzó gyomnövények jelenléte esetén, illetve ha a területet bármely okból a méhek látogatják, kizárólag méhkímélő technológiával juttatható ki.

*** tebukonazol tartalmú növényvédő szerrel együtt tankkeverékként alkalmazva, virágzó kultúrákban vagy mézharmat és virágzó gyomnövények jelenléte esetén, illetve ha a területet bármely okból a méhek látogatják, kizárólag méhkímélő technológiával juttatható ki